

Stosowanie prawa UE: Na straży praw, podstawowych wolności i praworządności

Komisja Europejska przyjęła dzisiaj sprawozdanie roczne z kontroli stosowania prawa UE. Sprawozdanie zawiera przegląd działań w dziedzinie egzekwowania prawa, jakie Komisja podjęła w 2021 r. w celu zagwarantowania ochrony praw i wolności obywateli i przedsiębiorstw w całej UE. Komisja opublikowała dziś także swój regularny pakiet decyzji w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

Decyzje te postrzegać należy w szerszym kontekście prac Komisji na rzecz przestrzegania praw, podstawowych wolności i praworządności w UE. Na początku tygodnia Komisja przedstawiła trzecie [sprawozdanie na temat praworządności](#) poświęcone analizie głównych trendów i rozwoju sytuacji w całej UE. Sprawozdanie jako mechanizm zapobiegawczy zwraca uwagę na wyzwania w zakresie praworządności, a ponadto, po raz pierwszy, tegoroczne sprawozdanie zawiera również zalecenia dla poszczególnych państw członkowskich. W przypadku problemów dotyczących praworządności, które pogłębiają się i stanowią naruszenie prawa UE, Komisja może zastosować postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Choć sprawozdanie na temat praworządności i postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego mają odmienny charakter, oba te instrumenty stanowią ważne elementy unijnego zestawu środków na rzecz praworządności.

Pakiet decyzji w sprawie postępowań o uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego

Ogłoszony dziś pakiet dotyczy w szczególności podstawowych praw i wartości oraz praworządności w UE. Komisja podejmuje kolejne działania wobec Polski w postępowaniu o uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego dotyczącym kwestionowania pierwszeństwa prawa UE przez polski Trybunał Konstytucyjny. Komisja kieruje też do Trybunału sprawę przeciwko Węgrom za (i) dyskryminację osób LGBTIQ oraz (ii) ograniczanie wolności mediów i praw rozgłośni „Klubrádió” do korzystania z widma radiowego. Komisja podejmuje również kroki prawne przeciwko 15 państwom członkowskim, aby chronić sygnalistów – osoby, które zgłaszają przypadki naruszenia prawa UE. Chcąc zapewnić, by ochrona danych osobowych obywateli UE spełniała najwyższe standardy w całej Unii, Komisja przekazuje uzasadnioną opinię Słowenii, ponieważ nie wypełniła ona zobowiązań wynikających z ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO).

Na koniec, aby chronić podstawowe zasady swobodnego przepływu, będące fundamentem unijnego jednolitego rynku, Komisja wszczęła postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Węgrom za wprowadzenie dyskryminujących cen paliw dla pojazdów z zagranicznymi tablicami rejestracyjnymi. Pełny pakiet najnowszego cyklu postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom dostępny jest [online](#).

Stosowanie prawa UE w 2021 r.

Ogółem w 2021 r. Komisja wszczęła 847 nowych postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego; dla porównania średnia z poprzednich pięciu lat wynosi 809. Dwie trzecie (571) nowych postępowań wszczęto z powodu opóźnionej transpozycji do prawa krajowego dyrektyw UE, natomiast jedna trzecia (276) dotyczyła nieprawidłowego stosowania prawa UE lub niezgodności przepisów krajowych z prawem UE, w tym z Traktatami. Działania Komisji skłoniły państwa członkowskie do ponownego przestrzegania prawa: w ciągu roku zamknięto 704 postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

W 31 przypadkach Komisja podjęła decyzję o skierowaniu sprawy przeciwko państwu członkowskiego do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Jedna trzecia tych spraw dotyczyła jakości powietrza lub wody pitnej bądź oczyszczania ścieków.

Na straży praw, wartości i praworządności

Komisja w dalszym ciągu egzekwowała unijne przepisy we wszystkich dziedzinach polityki, ale priorytetowo traktując obszary, które mają największy **wpływ** na codzienne życie ludzi i przedsiębiorstw. Blisko połowa wszystkich postępowań wszczętych przez Komisję z powodu nieprawidłowego stosowania prawa UE lub niezgodności przepisów krajowych z prawem UE dotyczyła środowiska, zatrudnienia, transportu i mobilności oraz jednolitego rynku.

Aby mieszkańcy i przedsiębiorstwa mogli w pełni korzystać z dobrodziejstw jednolitego rynku, konieczne jest prawidłowe stosowanie jego zasad. Komisja wszczęła lub kontynuuje 13 postępowań przeciwko państwom członkowskim, aby chronić europejskie przedsiębiorstwa, w szczególności MŚP, przed opóźnieniami płatności w transakcjach handlowych oraz aby

zapewnić prawidłowe wdrożenie unijnych przepisów dotyczących zamówień publicznych i umów koncesyjnych. Komisja podjęła też działania w 22 sprawach dotyczących egzekwowania przepisów UE w dziedzinie uznawania kwalifikacji zawodowych lub zapewnienia, aby nowe krajowe wymogi dla zawodów regulowanych były konieczne i zrównoważone. Wszczęła także 24 sprawy w celu poprawy praktycznego stosowania przepisów dotyczących delegowania pracowników.

Komisja działała w sposób zdecydowany, aby bronić wspólnych wartości i praworządności. Wszczęła na przykład postępowania przeciwko 11 państwom członkowskim za nieprzestrzeganie przepisów UE dotyczących walki z rasizmem i ksenofobią, a także postępowania przeciwko Węgrom i Polsce, aby chronić prawo osób LGTBQ do niedyskryminacji. Komisja prowadziła też sprawy przeciwko Polsce w obronie niezależności sądownictwa. Ogółem liczba nowych postępowań w dziedzinie sprawiedliwości, praw podstawowych i konsumentów była rekordowo wysoka w porównaniu z poprzednimi latami.

Priorytetem dla Komisji była ochrona konsumentów i zagwarantowanie swobody przemieszczania się, której poważnie zagrażała pandemia COVID-19. Komisja podjęła na przykład dalsze działania w postępowaniach przeciwko państwom członkowskim w związku z nieprzestrzeganiem unijnych przepisów dotyczących praw podróżnych do uzyskania zwrotu kosztów za odwołane podróże. Monitorowała również wdrażanie przez państwa członkowskie unijnego cyfrowego zaświadczenia COVID.

Wysiłki na rzecz zapobiegania naruszeniom

Aby obywatele i przedsiębiorstwa mogli czerpać pełne korzyści z prawa UE, państwa członkowskie muszą szybko transponować prawo UE do krajowych porządków prawnych. Komisja podejmuje większe wysiłki, aby zapobiegać uchybieniom. Oferuje więc państwom członkowskim wsparcie na wczesnym etapie, aby zapewnić prawidłowe stosowanie prawa UE, w tym terminową transpozycję dyrektyw do prawa krajowego.

W 2021 r. Komisja wydała wytyczne dotyczące interpretacji i wdrażania prawa UE we wszystkich najważniejszych dziedzinach polityki. Dodatkowo odbyły się spotkania ponad 40 komitetów lub grup ekspertów w celu promowania prawidłowego wdrażania prawa UE.

Liczba nowych postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego związanych z późną transpozycją do prawa krajowego unijnych dyrektyw zmniejszyła się z 599 w 2020 r. do 571 w 2021 r., pomimo tego, że w 2021 r. upływał termin transpozycji większej liczby dyrektyw niż w 2020 r.

Prawidłowe stosowanie i egzekwowanie prawa UE jest wspólną odpowiedzialnością państw członkowskich i instytucji UE. Komisja nadal korzystała z procesu „EU Pilot”, czyli nieformalnego dialogu z państwami członkowskimi, aby zapewnić szybką zgodność lub zebrać informacje potrzebne do przeprowadzenia oceny. W 2021 r. w ramach „EU Pilot” Komisja otworzyła 246 nowych spraw, a zatem więcej niż w 2020 r. (212). Z prowadzonych w ubiegłym roku w ramach „EU Pilot” spraw 81 proc. doczekało się rozwiązania wypracowanego z państwami członkowskimi, co pozwoliło uniknąć wszczęcia postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

Kontekst

Od 1984 r. w odpowiedzi na prośbę Parlamentu Europejskiego Komisja przedstawia roczne sprawozdanie z kontroli stosowania prawa UE w roku poprzednim. Następnie Parlament Europejski przyjmuje rezolucję w sprawie sprawozdania Komisji.

W warunkach podziału kompetencji między instytucjami europejskimi Komisja ponosi ogólną odpowiedzialność za inicjowanie procedur ustawodawczych.

Rada i Parlament Europejski podejmują decyzje w sprawie wniosków Komisji. Państwa członkowskie są odpowiedzialne za terminowe i prawidłowe stosowanie, wdrażanie i egzekwowanie prawa Unii w krajowym porządku prawnym.

Krąg ten zamyka Komisja: gdy wnioski zostaną przyjęte i staną się prawem UE, Komisja monitoruje, czy państwa członkowskie prawidłowo stosują te przepisy i w razie potrzeby może podjąć stosowne działania prawne.

Dodatkowe informacje

[Lipcowy pakiet postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego – notatka prasowa](#)

[Roczne sprawozdanie na temat wdrażania prawa UE na szczeblu krajowym](#)

[Strona internetowa poświęcona rocznemu sprawozdaniu na temat wdrażania prawa UE na szczeblu krajowym](#)

[Zestawienie informacji na temat UE-27 + UK](#)

Stosowanie prawa UE w 2021 r. [Pobierz \(44.638 kB - PDF\)](#)

15 lipca 2022, Bruksela